

Charakteristika vzdělávacího programu

Název školy:	Sřední zdravotnická škola, Turnov, 28. října 1390, příspěvková organizace
Adresa školy:	28. října 1390, 511 01 Turnov
Zřizovatel:	Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, Liberec 2, 461 80
Název ŠVP:	ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM ZL 01/2025 – 5
Kód a název oboru:	78–42–M/04 Zdravotnické lyceum
Stupeň, délka, forma:	střední vzdělání s maturitní zkouškou, 4 roky denní
Kontakty:	tel.: 481 322 723, tel./fax: 481 324 472
	e-mail: info@szsturnov.cz ; www: http://www.szsturnov.cz
Platnost ŠVP:	od 1. 9. 2025 ve všech ročnících

Celkové pojetí vzdělávacího programu

Vzdělávací program poskytuje přípravu žáků ke studiu především lékařských i nelékařských zdravotnických oborů na vysokých školách a vyšších odborných školách. Vzdělávání se zaměřuje nejenom na stránku činnostní, ale také na stránku postojovou. Cílem je především vzbuzení zájmu o práci ve zdravotnictví a o studium lékařských a nelékařských oborů, formování vztahu k nelehké práci zdravotnického pracovníka, poskytnutí rozhledu v oblasti zdravotnictví, zdraví, získání orientace v lékařských a nelékařských povoláních a v možnostech jejich studia. Vzdělávací program je koncipován tak, aby žákům poskytoval paralelně odborné zdravotnické vzdělání se širším všeobecným vzděláním. Všeobecné vzdělání umožňuje žákům kvalitně se připravit pro další studium na jakékoliv vysoké nebo vyšší odborné škole a dobře se adaptovat na rychle se měnící podmínky ve společnosti. Odborné vzdělání poskytuje žákům široké odborné vědomosti nezbytné pro náročné studium na vysokých a vyšších odborných školách se zdravotnickým zaměřením, pro odpovědné rozhodování o své profesní kariéře a pro vytvoření základních ošetrovatelských dovedností.

Organizace vzdělávání

Vzdělávání je organizováno jako čtyřleté denní, je určeno pro žáky, kteří úspěšně ukončili vzdělávací program základního vzdělávání a získali tak stupeň základního vzdělání.

Výuka je běžně organizována prezenční formou v podobě teoretických a teoreticko-praktických vyučovacích hodin ve škole. K této výuce jsou využívány kmenové učebny a odborné učebny školy (cizích jazyků, psychologie, chemie, první pomoci, ošetrovatelství). Pro tělesnou výchovu se využívají zařízení jiných subjektů na základě pronájmu. Výuka zejména odborných předmětů je doplněna exkurzemi nebo mini exkurzemi, které umožňují žákům seznamovat se s různými oblastmi práce ve sféře sociálních a zdravotnických služeb. Do výuky jsou zařazeny i další formy vzdělávání – tematické dny, kurzy, projekty, besedy, přednášky, olympiády a různé soutěže (třídní, školní, oblastní, krajské).

Výuka je podle § 184a) zákona 561/2004 Sb. (školský zákon) organizována distanční formou, jestliže není možná osobní přítomnost většiny žáků z nejméně jedné třídy ve škole v důsledku krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Distanční vzdělávání se tedy může týkat pouze žáků,

kterým je ze zákonem vymezených důvodů a v zákonem stanoveném počtu zakázána osobní přítomnost ve škole (tzv. smíšená výuka), nebo všech žáků celé školy. Distanční vzdělávání může probíhat online a offline formou. K online formě je využíván internet a vhodné softwarové nástroje. Hlavními nástroji distanční online výuky jsou programy Microsoft Teams a studijní systém Moodle. Podpůrnými nástroji je školní informační systém Škola Online, e-mailová a též telefonická komunikace. K offline výuce se nepoužívá internet. Hlavními nástroji distanční offline výuky jsou učebnice a pracovní listy. Práce je založena ve velké míře na samostudiu žáka. Úkoly k samostudiu jsou zadávány písemně – v tištěné podobě. Offline výuka je využívána pouze u žáků, u nichž ekonomické, sociální či jiné subjektivní důvody neumožňují online výuku. U všech ostatních žáků lze offline výuku také využít, ale pouze okrajově jako podpůrný nástroj.

Pro usnadnění přechodu žáků ze základních škol a pro co nejrychlejší vytvoření fungujícího třídního kolektivu jsou pro první ročník každoročně organizovány harmonizační dny. V prvním ročníku je zařazen lyžařský výcvikový zájezd, ve druhém ročníku je organizován ekologický kurz a ve třetím ročníku sportovně turistický kurz. Žáci se mohou zapojit do některého ze školních projektů organizovaných pro podporu všeobecných i odborných kompetencí. Projekty jsou zaměřeny na výchovu k ochraně životního prostředí, dále projekty zaměřující se na multikulturní výchovu a mezinárodní spolupráci, jazykové a odborné výměnné pobyty. Ve škole je činný školní parlament, jehož členové, zástupci tříd, jsou voleni jednou ročně svými spolužáky. Funguje v úzké spolupráci s vedením školy a koordinátorkou školního parlamentu. Existence žákovské samosprávy podporuje rozvoj demokratických principů v praxi a vytváří prostor pro aktivní zapojení žáků do činnosti a komunity školy. Žáci se pravidelně účastní soutěží v jazycích (český jazyk, cizí jazyk), soutěže v předlékařské první pomoci organizované zpravidla v druhém ročníku, sportovně nadaní a zdatní žáci se účastní sportovních soutěží. V 1. až 3. ročníku se zapojují do charitativních sbírek pro zvyšování pocitu sounáležitosti s handicapovanými a potřebnými. Škola je od školního roku 2020/2021 zapojena do mezinárodního programu Duke of Edinburgh Award (DofE). Jedná se o prestižní volnočasový vzdělávací program pro mladé lidi. Podporuje žáky v osobním rozvoji, vytrvalosti a získávání dovedností uplatnitelných v budoucím životě a práci.

Realizace odborné praxe

Odborná praxe je zařazena do 2., 3. a 4. ročníku v rozsahu 2 týdnů.

Praxe se uskutečňuje formou odborných stáží nebo exkurzí na vybraných odborných zdravotnických nebo vědeckovýzkumných pracovištích, pracovištích vysokých škol, u výrobců zdravotnické techniky nebo v institucích ochrany veřejného zdraví. Možnosti jednotlivých stáží nebo exkurzí se mohou měnit dle podnětů žáků a odborných učitelek SZŠ Turnov.

Každý žák z odborné stáže/odborné exkurze vypracuje portfolio žáka. Portfolia budou sloužit jako podklad pro hodnocení žáka v předmětu ošetrovatelská propedeutika.

Praktické odborné dovednosti žáci získávají především v předmětu ošetrovatelská propedeutika (cvičení), dále pak v předmětech první pomoc, klinická propedeutika, chemie (praktická cvičení) a biologie (praktická cvičení).

Preferované metody výuky

Výběr vhodné vyučovací metody je vždy závislý na charakteru učiva, časové dotaci vyučovacího předmětu, počtu žáků ve třídě nebo skupině, materiálním vybavení školy a dále je ovlivněn osobností, znalostmi a zkušenostmi učitele. Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem, při vzdělávání žáků jsou uplatňovány výukové metody klasické, aktivizující i komplexní.

Z **klasických výukových metod** jsou ve většině vyučovacích předmětů zastoupeny **metody slovní**, jako je výklad, vysvětlování, rozhovor, práce s různými druhy textů. Pro snadnější pochopení a doplnění využíváme **metody názorně demonstrační** při využití audiovizuální techniky, interaktivní tabule, počítače a názorných pomůcek. Při praktických cvičeních, kdy si žáci ověřují teoreticky získané znalosti a dovednosti, uplatňujeme v odborných učebnách **metody dovednostně praktické**. V přírodovědných předmětech je to laborování a experimentování, práce s didaktickými pomůckami (modely, obrazy, plakáty, přírodniny). V odborných předmětech a praktických cvičeních je to napodobování činností a manipulování s pomůckami při vytváření požadovaných dovedností. Pomocí **aktivizujících metod** rozvíjíme u žáků motivaci, tvořivost, kritické myšlení, samostatnost, schopnost prosadit se, odpovědnost, spolupráci, kladný vztah k učení a další nezbytné kompetence pro budoucí život. Hlavně ve společenskovědních předmětech, psychologii, ekonomice se žáci procvičují v diskusi, logické argumentaci, v řešení modelových, mezních a konfliktních situací. Ve většině vyučovacích předmětů jsou žákům zadávány úkoly, které vyžadují uplatnění metody řešení problémů. V 1. – 3. ročníku žáci vypracovávají ročníkové práce podle předem zadáných a postupně náročnějších kritérií na vybrané téma. Tímto způsobem jsou připravováni na vypracování závěrečné odborné maturitní práce. Z **komplexních výukových metod** je nejvíce uplatňovaná metoda frontální výuky, kterou co nejvíce při motivaci a prohlubování učiva doplňuje skupinová a kooperativní výuka. Spolu s partnerskou výukou tyto metody podporují vzájemnou pomoc, komunikaci, toleranci a porozumění žáků. V přístupu k nadaným žákům a žákům se specifickými poruchami učení volíme metody samostatné práce a metody individuální výuky. Zadáváním drobných celoškolských projektů a jejich konáním realizujeme projektovou výuku, při které uplatňují žáci mezipředmětové znalosti a dovednosti i vlastní zkušenosti. Při výuce odborných předmětů, při účasti žáků na exkurzích a mimoškolních akcích se žáci učí v reálných životních situacích, kdy prokazují schopnost rychle a správně se rozhodovat, přizpůsobovat své jednání situaci, řešit vzniklé problémy, vhodně komunikovat, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti, ale hlavně uplatňovat teoreticky získané poznatky v praxi.

Do výuky jsou zařazovány i **metody zážitkové pedagogiky**. Výuku se snažíme vhodně doplnit přednáškami a besedami s odborníky, exkurzemi do zdravotnických a sociálních pracovišť, aktuálními výstavami, návštěvami divadelních a filmových představení, muzeí, zoologických a botanických zahrad, pořádáním tematických dnů, zájezdů a kurzů a v neposlední řadě i sportovními a odbornými soutěžemi. Také spoluprací s německou partnerskou školou v Nieskách nebo účastí v mezinárodním programu DofE.

Rozvoj odborných a klíčových kompetencí

Vzdělávání směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby se u žáků rozvíjely v návaznosti na základní vzdělávání klíčové kompetence, které jsou důležité

pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, další vzdělávání i pracovní uplatnění. Tyto kompetence prolínají všeobecným i odborným vzděláváním, teoretickým i praktickým vyučováním, ale i mimo vyučovacími aktivitami. Odborné kompetence tvoří soubor odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro výkon budoucího povolání, vztahují se k výkonu pracovních činností, vyjadřují odborné způsobilosti absolventa a jsou rozvíjeny především v odborných vyučovacích předmětech. Osvojené klíčové kompetence spolu se získanými odbornými znalostmi vytvářejí předpoklady především pro další studium zdravotnických oborů, ale i pro uplatnění absolventů na trhu práce na specifických pracovních pozicích např. ve zdravotnické administrativě, zdravotnickém pojišťovnictví a na zdravotně sociálních odborech orgánů veřejné správy.

Odborné kompetence

Rozvoj odborných kompetencí směřuje k tomu, aby žáci ***ovládali vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium zdravotnických a medicínských oborů*** na vysokých a vyšších odborných školách zdravotnických, získali vhléd do základních disciplín studia zdravotnických oborů a jejich náročnosti, do možností dalšího studia a uplatnění ve zdravotnictví a do systému péče o zdraví obyvatel v ČR. Dále jsou žáci vedeni k tomu, aby ovládali základní metody vědecké práce a řešení odborných problémů, samostatně zpracovávali a interpretovali data a poznatky z odborných pramenů, z pozorování a experimentů a využívali teoretických znalostí přírodovědných oborů při řešení vybraných problémů souvisejících se studovaným oborem. Nezbytné je používání odborné terminologie zejména v obecné symptomatologii v souvislosti se základní znalostí latinského jazyka, dále práce s prostředky digitálních technologií a také uplatňování teoretických poznatků při aktivní podpoře zdraví a orientace v systému péči o zdraví.

Kompetence dbát na bezpečnost a ochranu zdraví při práci směřuje k tomu, aby žáci chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví zaměstnance, znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence ve škole a na odborných pracovištích, osvojili si zásady a návyky pro bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s pracovními pomůckami a zařízením školy nebo odborného pracoviště a bezpečné práce se zobrazovacími jednotkami, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví, byli připraveni uplatňovat nároky na ochranu zdraví před úrazem nebo poškozením zdraví při vykonávání práce a byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali poskytnout první pomoc.

Kompetence usilovat o nejvyšší kvalitu práce směřuje k seznámení se s nástroji pro zajišťování kvality ve zdravotnictví a chápání kvality jako významného nástroje konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace.

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje vede žáky k tomu, aby zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí a zdraví, sociální dopady. Dále aby efektivně hospodařili nejenom s finančními prostředky, ale i s materiálem, energií, vodou.

Odborné kompetence jsou rozvíjeny v předmětech ošetrovatelská propedeutika, první pomoc, klinická propedeutika, patologie a patofyziologie, základy epidemiologie a hygieny, chemie (praktická cvičení) a biologie (praktická cvičení), latinský jazyk, a psychologie a při odborné praxi.

Kompetence k učení

Rozvoj kompetencí k učení směřuje k tomu, aby měli žáci pozitivní vztah k učení, ovládali různé techniky učení, znali své studijní možnosti a stanovovali si reálné cíle v dalším vzdělávání, s porozuměním poslouchali mluvené projevy, pořizovali si poznámky, efektivně vyhledávali a zpracovávali informace a při tom využívali různé informační zdroje včetně svých zkušeností nebo zkušeností ostatních. K utváření kompetencí k učení přispívá vzdělávání ve všech vyučovacích předmětech, důležitou součástí je rozvoj *čtenářské gramotnosti*. Třídní učitelé a výchovný poradce pomáhají žákům hledat a vytvářet efektivní způsob učení, u žáků se SPU a s OMJ zavádíme individuální přístupy, nadané žáky motivujeme k účasti na různých olympiádách a soutěžích.

Kompetence k řešení problémů

V této oblasti směřuje žáky k tomu, aby samostatně řešili běžné úkoly a problémy, přitom spolupracovali, uplatňovali různé myšlenkové metody, postupy a operace, vyhodnocovali a ověřovali dosažené výsledky. Nejvíce se kompetence k řešení problémů rozvíjejí v přírodovědných a odborných předmětech. V přírodovědných předmětech při řešení problémových úloh a praktických cvičeních v matematice, fyzice, chemii, biologii, v odborných předmětech například při řešení modelových situací při poskytování první pomoci a při praktických cvičeních v ošetrovatelské propedeutice.

Komunikativní kompetence

Komunikativní kompetence považujeme za jedny z nejdůležitějších pro výkon budoucího povolání v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb. Žáky vedeme k tomu, aby se vyjadřovali v písemné i ústní formě ve všech životních situacích srozumitelně, souvisle, jazykově správně, přiměřeně účelu a komunikační situaci, podle jazykových norem a odborné terminologie, v souladu se zásadami kultury projevu a chování. Tyto zásady by měli žáci uplatňovat při jednání se spolužáky, učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo školu. Dále považujeme za nezbytné dosažení potřebné jazykové způsobilosti žáků ve dvou cizích jazycích. Začleňováním metod skupinové a kooperativní výuky vedeme žáky k otevřené diskusi, argumentaci, prezentaci a obhajobě svých názorů. Během vzdělávání zpracovávají žáci různé administrativní písemnosti a souvislé texty na běžná i odborná témata formou referátů, seminárních prací atd. Komunikativní kompetence se rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech s největším důrazem v českém jazyce a literatuře, anglickém, německém a latinském jazyce, základech společenských věd, ekonomice, ale i v odborných předmětech, např. v psychologii, první pomoci a ošetrovatelské propedeutice při nácviku vhodné komunikace s nemocným.

Personální a sociální kompetence

Rozvojem těchto kompetencí připravujeme žáky na měnící se životní a pracovní podmínky tak, aby byli připraveni je řešit, posuzovat své fyzické a psychické možnosti a na základě toho si stanovovat priority. Žáky směřujeme k odpovědnému vztahu ke svému zdraví a k odpovědnému plnění svěřených úkolů. Žáci se učí pracovat v týmu, přispívat k vytváření dobrých mezilidských vztahů empatickým chováním, nezaujatě přistupovat k druhým.

Nezbytnou součástí je i rozvoj *finanční gramotnosti* žáků. Tyto kompetence jsou naplňovány při organizaci třídního kolektivu, společenských i mimoškolních aktivitách i při výuce např. ve vyučovacích předmětech odborných: výchova ke zdraví, psychologie, ošetrovatelská propedeutika, předmětech všeobecně vzdělávacích: základy společenských věd, ekonomika, tělesná výchova.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Tyto kompetence v žácích posilují odpovědnost za vlastní zdraví a život i spoluodpovědnost při zabezpečení zdraví a života ostatních. Vedou žáky k zájmu o politické a společenské dění u nás i ve světě, respektování práv a osobnosti druhých, dodržování zákonů a pravidel, uplatňování hodnot demokracie. K rozvoji těchto kompetencí nejvíce přispívá vzdělávání ve vyučovacích předmětech základy společenských věd, dějepis, zeměpis, biologie, ekonomika a v odborných předmětech: ošetrovatelská propedeutika, první pomoc. Dodržováním školního řádu a dohodnutých pravidel vedeme žáky k vytváření dobrých mezilidských vztahů v třídních kolektivech a mezi žáky a učiteli. Snažíme se u žáků podporovat odpovědnost, samostatnost a schopnost jednat nejen ve svém zájmu, ale i ve prospěch druhých.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Kompetence jsou pro žáky nezbytné pro úspěšné uplatnění na trhu práce, budování a rozvoj kariéry a k uvědomění si celoživotní potřeby vzdělávání, neboť u absolventů vzdělávacího oboru zdravotnické lyceum se předpokládá další návazné studium. Žáky připravujeme na budoucí povolání tak, aby měli přehled o možnostech uplatnění na trhu práce, představu o platových a pracovních podmínkách a požadavcích zaměstnavatelů, právech a povinnostech zaměstnavatelů a pracovníků, zdrojích informací o pracovních příležitostech a aby vhodně komunikovali a prezentovali se u zaměstnavatelů. Kompetence jsou hlavně naplňovány ve vyučovacích předmětech ošetrovatelská propedeutika, ekonomika, základy společenských věd, dále pak při exkurzích na úřad práce a do zdravotnických a sociálních pracovišť.

Matematické kompetence

Vzdělávání v této oblasti souvisí s *finanční gramotností* a směřuje k tomu, aby žáci využili matematických dovedností v osobním i profesním životě, hlavně správně řešili základní matematické operace, používali a převáděli běžné jednotky, prováděli reálný odhad výsledků, četli a vytvářeli různé formy grafického znázornění a aplikovali matematické postupy při řešení praktických úkolů. Prioritně se matematické kompetence rozvíjí ve vyučovacím předmětu matematika, dále pak v předmětech informační a komunikační technologie, ekonomika, fyzika, chemie a biologie.

Digitální kompetence

Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, to znamená, že žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při

zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje. Získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy.

Vyrovňuje se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy. Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Začlenění průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Toto průřezové téma prolíná celým školním vzdělávacím programem a slouží k vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné k životu v demokratické společnosti, k vytváření demokratického klimatu ve škole, v třídním kolektivu a na pracovištích, kde probíhá odborná praxe. Při naplňování tohoto tématu považujeme za prioritní, aby žáci vystupovali slušně a zdvořile, byli tolerantní vůči svému okolí, disponovali kritickým myšlením, vážili si materiálních a duchovních hodnot, angažovali se nejen ve vlastní prospěch, ale i ve prospěch celku. Pro výkon budoucího povolání pracovníka ve zdravotnické a sociální sféře klademe velký důraz na *etickou výchovu*. Žáky nejen během výuky, ale i při dalších aktivitách vedeme k humanitnímu cítění a prosociálnímu chování.

Z metod a forem výuky pro realizaci tématu jde především o používání aktivizujících metod a forem práce, jako jsou besedy, diskuze se žáky, řešení modelových situací, práce na projektech, setkání s pamětníky či představiteli obce, účast žáků na exkurzích, zapojení do multikulturních projektů, aktivní účast na charitativních akcích a sbírkách (Květinový den, Srdíčekový den, aj.)

Multikulturní výchova je realizována zejména v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, ošetrovatelská propedeutika a cvičení z psychologie, kde se žáci učí komunikovat s lidmi jiných národností, náboženství, kultur. V ošetrovatelské propedeutice se žáci učí poskytovat kulturně specifickou péči při podpoře zdraví, léčbě onemocnění a zvládání nepříznivých situací prostřednictvím kulturně vhodných způsobů. Toto téma podporuje také partnerství a blízká spolupráce naší školy se zdravotnickou školou v německém městě Niesky.

Součástí tohoto PT je i *mediální výchova*, která je realizována zejména v předmětech český jazyk a literatura, základy společenských věd, anglický jazyk, německý jazyk a ekonomika. Jde o výchovu k *mediální gramotnosti*, což znamená, že vedeme žáky ke kritickému přístupu k masovým médiím, schopnosti vybírat a třídit kvalitní produkty z této oblasti k využití pro své potřeby – ať už studijního nebo zábavného charakteru.

Realizace jednotlivých obsahových částí z tohoto průřezového tématu se týká všech oblastí výuky, zásadní úlohu zde mají předměty společenskovědního charakteru: základy

společenských věd, dějepis, dále pak český jazyk a literatura, cizí jazyky, z přírodovědných předmětů biologie, z odborných pak psychologie, ošetrovatelská propedeutika, první pomoc, výchova ke zdraví, částečně i ekonomika, ale i mimotřídní a mimoškolní činnosti. Toto téma je také nedílnou součástí náplně třídnických hodin. Žáci mají možnost ovlivňovat důležitá rozhodnutí a podílet se na chodu školy prostřednictvím svých zástupců ve školské radě a školském parlamentu, tím rozvíjí svoji *občanskou gramotnost*.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování *gramotnosti pro udržitelnost rozvoje*. Téma poskytuje žákům znalosti a dovednosti k pochopení postavení člověka v přírodě, souvislostí mezi lidskými aktivitami a jejich projevy v životním prostředí tak, aby žáci chápali vlastní odpovědnost za své jednání při udržení kvality životního prostředí v budoucím profesním i v osobním životě.

Téma se v rámci ŠVP realizuje ve třech rovinách. Komplexně v rámci vyučovacího předmětu biologie ve 3. ročníku, kdy jsou do výuky zařazena témata Ekologie a Člověk a životní prostředí. V rámci předmětu se žáci učí chápat vztahy v ekosystému a následně vyvozovat správné směry chování a jednání člověka k životnímu prostředí. Žáci si prohlubují znalosti při exkurzích do provozů zaměřených na likvidaci odpadů, dále organizujeme návštěvy Muzea Českého ráje při příležitostných výstavách, spolupracujeme se středisky ekologické výchovy a organizujeme pro žáky ve 2. ročníku několikadenní ekologický kurz.

Další rovinou je vytváření drobných předmětových projektů, kdy žáci zpracovávají projekty na zadané ekologické téma s využitím poznatků a dovedností i z ostatních vyučovacích předmětů a následně je při prezentaci obhajují.

Třetí rovinou je rozptýlené začlenění průřezového tématu i do ostatních vyučovacích předmětů a mimo vyučovacích aktivit. Řešení environmentálních, současných globálních a regionálních problémů, udržitelnosti rozvoje se věnuje výuka i v dalších vyučovacích předmětech (chemie, základy společenských věd, ekonomika). V předmětu tělesná výchova si žáci na lyžařském a sportovně turistickém kurzu formují kladný vztah k životnímu prostředí při pohybu a pobytu v přírodě. Ve vyučovacích předmětech výchova ke zdraví, ošetrovatelská propedeutika a dalších odborných se zaměřujeme na téma zásady zdravého životního stylu, kvality pracovního prostředí, vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví člověka, estetické a citové vnímání svého okolí. V běžném provozu školy a při praktických cvičeních z biologie, chemie, ošetrovatelské propedeutiky vedeme žáky ke správnému nakládání s odpady, k hospodárnému a úspornému používání zdrojů energií a materiálů, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. V této oblasti hraje zásadní roli příkladné jednání všech pedagogických a jiných pracovníků školy. Každoročně se žáci zapojují do úklidu okolí školy a města v rámci Dne Země.

Pro naplnění průřezového tématu je vypracován školní program EVVO a plán EVVO na školní rok.

Člověk a svět práce

Základním cílem při realizaci tohoto průřezového tématu je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Znalosti

a dovednosti pro řízení vlastní kariéry a života (career management skills) získané prostřednictvím kariérového vzdělávání lze využít pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání, seberealizaci v profesních záměrech a celoživotním učení.

Uskutečňování cílů tohoto tématu bude realizováno především nácvikem konkrétních praktických dovedností, jako jsou např. písemná a verbální prezentace při jednání s potencionálním zaměstnavatelem, vyhodnocování informací o možnostech dalšího studia nebo nástupu do zaměstnání, znalosti o trhu práce v našem regionu, aplikace základních aspektů týkajících se pracovního poměru a dalších oblastí práva na konkrétních příkladech z praxe, konkrétní praktické dovednosti z oblasti ekonomiky aj. Mezi účinné metody patří také exkurze do různých zdravotnických zařízení, účast na ošetrovatelských dnech, na prezentacích a přednáškách s náborovým charakterem, spolupráce s úřadem práce.

Toto průřezové téma zasahuje do složky odborného i všeobecného vzdělávání. Z odborných předmětů je to ošetrovatelská propedeutika, která řeší například požadavky zaměstnavatelů, při odborné praxi si mohou žáci ověřit získané informace v reálných pracovních podmínkách. Nácvikem konkrétních situací při jednání s budoucím zaměstnavatelem, simulací interpersonálních jednání se zabývá psychologie. Teoreticky a částečně prakticky se toto téma dotýká také předmětů společenskovedního charakteru, jako je český jazyk a literatura (písemná i verbální komunikace a sebeprezentace při vstupu na trh práce, práce s informačními médii při vyhledávání pracovních příležitostí), základy společenských věd a ekonomika (hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce, soustava školního vzdělávání v ČR, význam a možnosti dalšího profesního vzdělávání, možnosti vzdělávání v zahraničí, vyhledávání informací o povoláních, nabídce zaměstnání, o trhu práce, zákoník práce, pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda, její složky a výpočet). O možnostech dalšího jazykového vzdělávání a vzdělávání v zahraničí jsou žáci informováni také v předmětech anglický jazyk a německý jazyk. Orientaci v tématu soukromého podnikání, pracovně právními vztahy, oblastmi světa práce, trhem práce a finanční gramotnosti se ve výuce věnuje hlavně vyučovací předmět ekonomika.

Realizaci tohoto tématu se věnuje ve škole také kariérový poradce, který formou konzultací pomáhá řešit budoucím absolventům jejich další profesní zaměření. Důležitou součástí je rovněž spolupráce třídních učitelů s jednotlivými žáky a jejich rodiči. Přínosem pro realizaci těchto témat je i spolupráce s úřadem práce, s kterým máme v tomto směru velmi dobré zkušenosti

Člověk a digitální svět

Průřezové téma člověk a digitální svět prolíná všeobecně vzdělávacími i odbornými předměty. Cílem je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a také diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky průřezovými digitálními kompetencemi. Digitální technologie jsou aplikovány při nejrůznějších činnostech a řešení nejrůznějších problémů, jak v jazykovém vzdělávání a komunikaci, tak ve společenskovědním vzdělávání, v přírodovědném vzdělávání, v matematickém, ekonomickém i estetickém vzdělávání, stejně jako v oblasti vzdělávání pro zdraví či odborné oblasti.

Těžištěm tohoto průřezového tématu je předmět informační a komunikační technologie. Výuka probíhá ve speciálně upravených učebnách jen se skupinou žáků, kteří jsou vedeni k aktivní práci s počítačovou technikou a programovým vybavením. Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků.

Od prvního do třetího ročníku žáci zpracovávají v šesti předmětech tzv. ročníkové práce. Využívají přitom digitální technologie a aplikují digitální kompetence. Ve čtvrtém ročníku žáci píší a obhajují odbornou maturitní práci na zvolené téma. Všechny tyto dokumenty by měly splňovat technické požadavky a pravidla, která jsou pro jednotlivé formy prací doporučena.

Důležité je využívat digitální technologie bezpečně, účelně, efektivně a v souladu se školními pravidly.

Způsob hodnocení žáků

Během hodnocení jsou dodržovány následující zásady:

- motivační charakter (má být hodnocen momentální výkon žáka, výkon v kontextu hodnocení třídy, žáci mají mít možnost porovnat své výkony navzájem.)
- zpětná vazba (je při hodnocení žáků nezastupitelná, hraje velkou roli.)
- práce s chybou (žáci se mají z chyb poučit, aby je v budoucnu co nejméně opakovali. Proto je na chyby třeba upozornit, ale nezveličovat jejich dopad. Je vhodné důkladně zvážit závažnost chyb a odlišit chyby, které zásadně ovlivní výsledek snažení žáka a které celkový výsledek výrazně neovlivní, mají jen doprovodný charakter.)
- stanovení pravidel předem (jednotná pravidla klasifikace vycházejí z pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Každý vyučující může pro konkrétní práci, úkol, projekt stanovit podrobnější konkrétní pravidla, která nesmí být s obecnými kritérii v rozporu. Pravidla slouží k základnímu přehledu žáků v této oblasti a umožňují předcházet zbytečným nedorozuměním.)
- slovní hodnocení (je vhodné používat často, protože umožní zhodnotit předvedený výkon v širším kontextu. V tomto směru je pro posílení motivace žáka efektivnější pochvala než veřejné pokárání za špatně provedený výkon.)
- poučení pro žáka (součástí hodnocení je také poskytnutí návodu, rady – jak se učit efektivně, jaké je třeba volit metody učení a opakování, jakých nedostatků se vyvarovat.)
- při hodnocení výkonu žáka se specifickými poruchami učení se volí citlivý přístup (je nezbytné žákovi stanovit delší časový prostor pro vypracování zadaného úkolu a při hodnocení zvážit vynaložené úsilí žáka na splnění nebo částečné splnění zadaného úkolu. Citlivě objasnit důvody rozdílnosti v hodnocení spolužákům ve třídě.)

V teoretickém vyučování je hodnocení žáka zaměřeno na kvalitu získaných poznatků, faktů, pojmů a definic. Posuzuje se úroveň intelektuální a motorické činnosti, samostatnost

a tvořivost, uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Hodnotí se správnost, přesnost a výstižnost ústního projevu; správnost, přesnost a estetičnost grafického projevu. Součástí hodnocení je také posuzování schopnosti výběru vhodných studijních materiálů a samostatného studia z nich.

V praktickém vyučování je hodnocení žáka zaměřeno na projevy jeho vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Posuzuje se pohotovost, samostatnost a tvořivost ve využívání získaných teoretických poznatků při praktické činnosti. Při hodnocení se klade důraz na zvládnutí správných postupů a způsobů práce, na četnost a závažnost výskytu chyb a na celkový výsledek žákovy práce. Přihlíží se k úrovni organizování vlastní práce, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a k hospodárnosti při využívání surovin, materiálu a energií. Kritéria pro hodnocení a klasifikaci žáků v teoretických předmětech i při odborné praxi jsou přesně stanovena ve školním řádu, v paragrafu Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných

Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných je řízeno Vyhláškou č. 270/2017 Sb. o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů a odpovídá školnímu vzdělávacímu programu (ŠVP):

Podpůrná opatření prvního stupně – týkají se žáka, který vykazuje mírné vzdělávací obtíže v některém z předmětů, resp. ve všech předmětech a škola sama nebo na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) začala poskytovat PO 1. stupně. U takového žáka škola může v případě, že nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání zpracovat Plán pedagogické podpory (PLPP). V takovém případě vypracují učitelé dotčených předmětů ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem PLPP, kterým žákovi zajistí maximálně po dobu 3 měsíců částečné úpravy metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Po uplynutí této lhůty (možno i dříve) se fungování zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb či vytvořeného PLPP opět ve vzájemné spolupráci vyhodnotí a pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí výchovný poradce zákonnému zástupci žáka nebo zletilému žákovi využití poradenské pomoci ŠPZ za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Pokud poskytovaná podpůrná opatření 1. stupně postačovat budou, bude vzdělávání žáka i nadále probíhat dle původního postupu. i s touto skutečností seznámí výchovný poradce zákonného zástupce, příp. zletilého žáka.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně – poskytuje škola na základě doporučení ŠPZ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. Je-li ŠPZ doporučeno pracovat se žákem na základě Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), vypracuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a vyučujícími konkrétních předmětů na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka, resp. zletilého žáka a následného schválení žádosti ředitelem školy IVP, se kterým budou všechny dotčené strany seznámeny a musí jej stvrdit svým podpisem. Na čtvrtletních, pololetních a závěrečných

pedagogických radách bude IVP a jeho naplňování průběžně vyhodnocován.

V průběhu celého školního roku je veden a aktualizován Seznam žáků se SVP, v němž jsou přehledně uvedeni všichni žáci se SVP i s jejich doporučeními ŠPZ. Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou s ním seznámeni a svým podpisem potvrzují naplňování podpůrných opatření u takových žáků.

Škola dlouhodobě spolupracuje s psychology a speciálními pedagogy ŠPZ v regionu.

Pracovníkem školy, který se komplexně věnuje vzdělávání žáků se SVP (včetně žáků nadaných), a to i spolupráci se ŠPZ, je výchovný poradce.

Ve škole pracuje metodik prevence sociálně patologických jevů, který každoročně zpracovává, realizuje a vyhodnocuje Školní program prevence, do jehož aktivit patří organizování besed, školní terénní práce, spolupráce se ŠPZ apod.

Vzdělávání nadaných žáků - v případě výskytu žáků nadaných a mimořádně nadaných, jsou tito žáci vytipováni učiteli jednotlivých předmětů a je u nich ve zvýšené míře využíváno samostudium, práce s informačními a komunikačními technologiemi, problémové či projektové vyučování aj. Popřípadě se zúčastňují různých soutěží, olympiád, projektů a studijních pobytů. Zároveň se zjišťuje, zda takoví žáci nemají naopak nedostatky a problémy v ostatních předmětech či sociálních vztazích a tomu se přizpůsobuje práce s nimi.

Žákovi s mimořádným nadáním může ředitel školy povolit vzdělávání podle IVP, který vychází ze ŠVP příslušného studijního nebo učebního oboru, doporučení ŠPZ a vyjádření zákonného zástupce žáka, příp. žáka zletilého. Způsob tvorby, realizace a vyhodnocování IVP odpovídá postupu u IVP žáků se SVP.

V případě **mimořádného sportovního nadání** a sportovní reprezentace České republiky umožňuje ředitel školy dle § 18 Školského zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů požádat o vzdělávání dle IVP, tak, aby mohl žák skloubit vzdělávání i sportovní přípravu, včetně reprezentace ČR.

Jestliže je ve škole vzděláván **žák s odlišným mateřským jazykem (OMJ)**, vztahují se na něho postupy vzdělávání stejně jako na ostatní žáky se SVP. Tzn., pokud nestačí PO 1. stupně, je žákovi a jeho zákonným zástupcům, příp. pouze zletilému žákovi, doporučeno navštívit ŠPZ. Toto zařízení následně doporučí další práci se žákem. Obvykle je mu poskytována pedagogická intervence v rozsahu několika hodin týdně pro intenzivní doučování českého jazyka.

V případě velké jazykové bariéry je u takového žáka nutno hodnotit zejména individuální pokroky a nesrovnávat jej s ostatními žáky ve třídě, protože jeho výchozí pozice je odlišná. Je také možno využít možnosti žáka v 1. pololetí nehodnotit, případně posunout hodnocení na jiný termín. Hodnocení na konci školního roku lze posunout nejpozději do konce září následujícího školního roku. V takovém případě je žák podmíněčně přijat do vyššího ročníku.

Realizace BOZP a PO

Součástí teoretického a praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výchova k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází ve vzdělávání z požadavků platných právních a ostatních předpisů (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů a norem). Požadavky musí být doplněny o informace o možných rizicích ohrožení, jimž jsou žáci při teoretickém a praktickém vyučování vystaveni, včetně informace o opatřeních na ochranu před působením zdrojů rizik.

Prostory pro výuku musí odpovídat podmínkám a požadavkům, které jsou stanoveny zdravotnickými předpisy, zejména vyhláškou č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol a školských zařízení, nařízením vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Při odborné praxi žáci dodržují i všechny zákonné normy týkající se rezortu zdravotnictví a sociálních služeb. Nácvik a procvičování činností musí být v souladu s požadavky zákoníku práce a vyhlášky 288/2003 Sb. upravující zákaz práce pro mladistvé.

Poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Poučení se provádí na začátku každého školního roku, při praktickém vyučování vždy při vstupu na nové oddělení, dále vždy před konáním resp. na začátku konání mimoškolní akce (kurz, exkurze, soutěž, výlet, atp.) Cvičná evakuace školy se koná nejméně 1x za školní rok, zpravidla po nástupu nových žáků. Poučení o BOZP a PO provádí třídní učitelé též před odchodem na prázdniny (poučení také o nebezpečí v dopravě, při turistice, koupání, zneužívání mladistvých, gamblerství, užívání drog, alkoholu atd.).

Podmínky přijímání žáků ke vzdělávání

Přijímání žáků ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a je v souladu s momentálně platnými prováděcími předpisy. Obor Zdravotnické lyceum v denní formě studia je určen pro žáky, kteří úspěšně ukončili vzdělávací program základního vzdělávání a získali tak stupeň základního vzdělání. Uchazeč o přijetí ke vzdělávání musí splnit podmínky pro přijetí, které stanoví ředitel školy ve formě jednotných kritérií pro přijímací řízení. Tato jednotná kritéria jsou každoročně stanovena ředitelem školy v zákonem stanovených lhůtách pro každé kolo přijímacího řízení. Přednostně jsou přijímáni žáci s výbornými studijními výsledky v základním vzdělávání, u kterých je předpoklad úspěšného pomaturitního studia. Vzhledem ke směřování absolventů k dalšímu studiu na vysokých školách se zdravotnickým zaměřením a k výkonu povolání ve zdravotnické oblasti je podmínkou přijetí zdravotní způsobilost. Posouzení zdravotního stavu přísluší registrujícímu dorostovému resp. praktickému lékaři, který vyjádří posudek formou potvrzení na přihlášce ke vzdělávání.

Při výběru oboru Zdravotnické lyceum nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící zejména:

- prognosticky závažnými onemocněními podpůrného a pohybového aparátu znemožňujícími zátěž páteře a trupu (např. juvenilní revmatoidní artritida)
- prognosticky závažnými onemocněními omezujícími funkce končetin a s poruchou jemné motoriky
- prognosticky závažnými chronickými nemocemi dýchacích cest a plic, kůže a spojivek včetně onemocnění alergických

- prognosticky závažnými nemocemi srdce a oběhové soustavy vylučujícími středně velkou zátěž
- prognosticky závažnými poruchami mechanismu imunity

Způsob ukončení vzdělávání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce, které zároveň stvrzuje dosažení kvalifikační úrovně EQF 4 evropského referenčního rámce.

Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a je organizováno v souladu s momentálně platným prováděcím předpisem. Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – společné (státní) a profilové (školní). Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Společná část maturitní zkoušky se skládá ze dvou zkoušek – z českého jazyka a literatury a druhé zkoušky, kterou si žák zvolí - buď z cizího jazyka (žák si může zvolit pouze cizí jazyk, ve kterém se vzdělával ve škole), anebo z matematiky. Všechny zkoušky společné části se konají formou didaktického testu, který je zadáván centrálně.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury ze zkoušky z cizího jazyka (pokud si ho žák zvolil ve společné části) a z dalších tří povinných zkoušek. Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.

Další tři povinné zkoušky jsou stanoveny následovně: První zkouška je maturitní práce a její obhajoba před zkušební maturitní komisí. Zadání maturitní práce určí ředitel školy s dostatečným předstihem, nejpozději však 4 měsíce před termínem obhajoby. Druhá zkouška je z předmětu biologie. Třetí zkouška je z volitelného předmětu. Žák může zvolit každý předmět nebo celek z obsahově příbuzných předmětů, který splňuje minimální hodinovou dotaci 4 hodiny týdně za celou dobu vzdělávání. Druhá a třetí zkouška je ústní zkouška před zkušební maturitní komisí.

Žák může vykonat navíc nepovinnou zkoušku, maximálně dvě. V rámci nepovinné zkoušky má na výběr předmět podle stejných kritérií, jako u třetí povinné (volitelné) zkoušky.